

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 29 päivänä maaliskuuta 2023

484/2023

Laki
avioliittolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan avioliittolain (234/1929) 3 §, I osan 6 luvun otsikko, 31, 32, 44, 48, 85, 88 a ja 90 §, 119 §:n 1 momentti ja 120 §,
sellaisina kuin ne ovat, 3 §, I osan 6 luvun otsikko sekä 31, 48 ja 85 § laissa 411/1987, 32 § laeissa 411/1987 ja 623/2022, 44 § laeissa 929/2002 ja 1125/2019, 88 a § laissa 731/2003, 90 § laissa 784/2004 sekä 119 §:n 1 momentti ja 120 § laissa 1226/2001, sekä
lisätään lakiin uusi 27 a ja 27 b § ja niiden edelle uusi väliotsikko sekä lakiin uusi 30 a–30 c ja 115 a § seuraavasti:

I OSA

AVIOLIITON SOLMIMINEN JA PURKAMINEN

3 §

Avioliitto purkautuu, kun toinen puoliso kuolee tai julistetaan kuolleeksi taikka kun puoliset tuomitaan avioeroon tai avioliitto kumotaan.

6 luku

Yhteiselämän lopettaminen ja avioliiton purkaminen

Avioliiton kumoaminen

27 a §

Avioliitto on kumottava, jos aviopuoliso on pakotettu avioliittoon.

27 b §

Avioliiton kumoamisella on samat oikeusvaikutukset kuin avioerolla.

Laissa tai asetuksessa olevaa säännöstä, joka koskee avioeroa, sovelletaan myös avioliiton kumoamiseen, jollei toisin säädetä.

30 a §

Avioliiton kumoamista koskeva asia pannaan vireille käräjäoikeudessa hakemuksella.

Toimivaltaisesta tuomioistuimesta avioliiton kumoamista koskevassa asiassa säädetään oikeudenkäymiskaaren 10 luvussa.

30 b §

Hakemuksen avioliiton kumoamiseksi voi tehdä puoliso, joka on avioliittoon pakotettu. Vaatimusta avioliiton kumoamisesta ei voida tehdä sen jälkeen, kun avioliitto on purettu.

30 c §

Avioliiton kumoamista koskevassa asiassa tuomioistuimen on varattava toiselle puolisolle tilaisuus tulla kuulluksi.

31 §

Avioeroa, avioliiton kumoamista tai yhteiselämän lopettamista koskevan asian yhteydessä voidaan esittää vaatimus elatusavun vahvistamisesta ja lapsen huollosta tai tapaamisoikeudesta sekä muu sellainen vaatimus, joka liittyy avioeroa, avioliiton kumoamista tai yhteiselämän lopettamista koskevaan asiaan.

Avioeroa, avioliiton kumoamista tai yhteiselämän lopettamista koskevassa asiassa tuomioistuin voi antaa väliaikaisen määräyksen 1 momentissa tarkoitettusta vaatimuksesta sekä yhteiselämän lopettamisesta.

Tuomioistuimen antamaan väliaikaiseen määräykseen ei saa hakea muutosta.

Väliaikainen määräys on voimassa, kunnes tuomioistuin antaa asiasta päätöksen, jollei määräystä tätä ennen peruuteta tai muuteta.

32 §

Avioeroa, avioliiton kumoamista tai yhteiselämän lopettamista koskevassa asiassa tuomioistuimen on omasta aloitteestaan otettava käsiteltäväksi kysymys siitä, miten puolisoiden lasten huolto ja tapaamisoikeus olisi lapsen etua silmällä pitäen järjestettävä.

Lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta käsitellessään tuomioistuimen on erityisesti kiinnitettävä asianosaisten huomiota siihen, että huollon ja tapaamisoikeuden tarkoituksena on turvata lapsen myönteiset ja läheiset suhteet kumpaankin vanhempaan.

Lapsen vanhemman tai hyvinvointialueen vaatimuksesta tuomioistuimen tulee antaa päätös huollosta ja tapaamisoikeudesta noudattaen lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain (361/1983) säännöksiä.

44 §

Avioehtosopimus tulee voimaan, kun se on rekisteröity.

Avioehtosopimus ei kuitenkaan tule voimaan, jos se on jätetty Digi- ja väestötietovirastolle tai Ahvenanmaan valtionvirastolle avioliiton purkaututtua tai sen jälkeen, kun avioeroa tai avioliiton kumoamista koskeva asia on tullut vireille.

48 §

Kun tuomitaan avioeroon tai avioliitto kumotaan ja puolison katsotaan tarvitsevan elatusapua, tuomioistuin voi velvoittaa toisen puolison suorittamaan elatusapua sen mukaan kuin hänen kykynsä ja muihin seikkoihin nähden harkitaan kohtuulliseksi.

Elatusapu voidaan vahvistaa suoritttavaksi joko toistaiseksi tai siten, että elatusavun suorittaminen lakkaa päätöksessä asetetun määräajan kuluttua. Elatusapu voidaan kuitenkin vahvistaa suoritttavaksi kertakaikkisena, jos elatusvelvollisen varallisuusolot ja muut seikat antavat siihen aiheita.

Määräajoin maksettavaksi vahvistetun elatusavun suorittamisvelvollisuus raukeaa, jos elatusapuun oikeutettu menee uuteen avioliittoon.

85 §

Kun avioeroa tai avioliiton kumoamista koskeva asia on vireillä taikka kun avioliitto on purkautunut, omaisuuden ositus on toimitettava, jos puoliso tai kuolleen puolison perillinen sitä vaatii.

Jos kumpaisellakaan puolisoilla ei ole avio-oikeutta toistensa omaisuuteen, omaisuuden osituksen sijasta on toimitettava ainoastaan puolisoiden omaisuuden erottelu.

Jos puolisoilla on yhteistä omaisuutta, omaisuus on vaadittaessa jaettava omaisuuden osituksessa taikka erottelussa.

88 a §

Kun avioeroa tai avioliiton kumoamista koskeva asia on vireillä tai kun avioliitto on purkautunut, puoliso voi hakea julkista haastetta omien tai toisen puolison velkojen selvittämiseksi osituksen toimittamista varten noudattaen julkisesta haasteesta annetun lain (729/2003) säännöksiä.

90 §

Omaisuuden ositusta toimitettaessa on omaisuutena, johon toisella puolisoilla ei ole avio-oikeutta, pidettävä:

1) omaisuutta, jonka puoliso on ansainnut taikka saanut perintönä, lahjana tai testamentin nojalla avioliiton purkaututtua toisen puolison kuoleman vuoksi;

2) omaisuutta, jonka puoliso on ansainnut taikka saanut perintönä, lahjana tai testamentin nojalla sen jälkeen, kun avioeroa tai avioliiton kumoamista koskeva asia on tullut vireille.

Poiketen siitä, mitä 1 momentin 2 kohdassa säädetään, toisella puolisoilla on kuitenkin avio-oikeus mainitussa kohdassa tarkoitettuun omaisuuteen, jos avioeroa tai avioliiton kumoamista koskeva asia on rauennut muusta syystä kuin sen vuoksi, että puoliso on kuollut asian vireillä ollessa.

115 a §

Avioliittoa, joka täyttää 115 §:n mukaiset pätevyyden edellytykset, ei kuitenkaan pidetä pätevänä Suomessa, ellei siihen ole erityisiä syitä, jos avioliittoa solmittaessa ainakin toinen kihlakumppaneista oli alle 18-vuotias ja ainakin toisella oli asuinpaikka Suomessa.

119 §

Avioeroa tai avioliiton kumoamista koskeva asia voidaan tutkia Suomessa, jos:

1) jommallakummalla puolisoilla on kotipaikka Suomessa; tai

2) hakijalla on ollut Suomessa kotipaikka tai muu läheinen yhteys Suomeen eikä hän voi saattaa avioeroa tai avioliiton kumoamista koskevaa asiaa tutkittavaksi siinä vieraassa valtiossa, jossa jommallakummalla puolisoilla on kotipaikka, tai tämä aiheuttaisi hakijalle kohtuuttomia vaikeuksia, ja asian tutkimista Suomessa on olosuhteisiin katsoen pidettävä aiheellisena.

120 §

Avioeroa, avioliiton kumoamista ja yhteiselämän lopettamista ja koskevassa asiassa on sovellettava Suomen lakia.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2023.

Sellaisen avioliiton tunnustamiseen, joka on solmittu ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

484/2023

Helsingissä 23.3.2023

Tasavallan Presidentti
Sauli Niinistö

Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson